

Huvudman

Aktivita AB, 556781-2069
turulin@aktiviaskolan.se

Beslut

Datum 2025-10-27

Dnr 2025:6635

Sida **1 (10)**

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Aktiviaskolan i Vallentuna kommun.

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen Aktivita AB en anmärkning avseende brister rörande särskilt stöd. Aktivita AB ska senast den **23 januari 2026** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser kränkande behandling, att undervisningen bedrivs under ledning av lärare, att endast den som har legitimation anställs utan tidsbegränsning som lärare, att eleverna ges undervisning av behöriga och legitimerade lärare, beslut om åtgärdsprogram, beslut om anpassad studiegång och att särskilt stöd ges i enlighet med åtgärdsprogram.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:6635) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har startat tillsyn utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys på Aktiviaskolan, enheten Eken i Vallentuna kommun. Skolinspektionen har, utifrån uppgift från huvudmannen Aktivita AB hösten 2025, utvidgat tillsynen till att även omfatta skolenheten Aktiviaskolan i Vallentuna kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Aktivias skolan följer gällande bestämmelser om lärare, särskilt stöd och kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, resurspersonal, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 26 augusti 2025 och 28 augusti 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. åtgärdsprogram och beslut om anpassad studiegång. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Anmärkning

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Beslut om åtgärdsprogram

Av inkommen dokumentation och intervju med lärare och rektorn framgår att samtliga elever på skolan ges särskilt stöd. Rektorn uppger att åtgärdsprogram har utarbetats för alla elever på skolan. Det framgår vidare av åtgärdsprogrammen hur elevens vårdnadshavare kan överklaga beslutet till Skolväsendets överklagandenämnd och att både elev och vårdnadshavare har delgivit beslutets fullständiga innehåll.

Åtgärdsprogrammets utformning

Skolinspektionen har tagit del av 30 aktiva åtgärdsprogram från skolan. Av dessa framgår elevens behov av stöd och hur det ska tillgodoses samt att eleven och elevens vårdnadshavare getts möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utformats. Åtgärdsprogrammen har beslutats av rektorn. Det framgår att åtgärdsprogrammen ska följas upp veckovis på

arbetslagsmöten och utvärderas men för tio av åtgärdsprogrammen saknas information om vem som är ansvarig för uppföljning och utvärdering.

Särskilt om utformningen av beslut om anpassad studiegång

Skolinspektionen har begärt in och granskat beslut om anpassad studiegång för några av eleverna på skolan. Det framgår att det är rektorn som har fattat besluten om anpassad studiegång för dessa elever. Åtgärden är beslutat i både ett åtgärdsprogram och ett separat beslut om anpassad studiegång. I det separata beslutet framgår vilka ämnen som tagits bort från elevens timplan.

Särskilt stöd ges i enlighet med åtgärdsprogram

En lärare uppger att hela verksamheten är anpassad och att skolan är mycket individanpassad. En representant för elevhälsan uppger att eleverna generellt får det stöd som de har behov av enligt åtgärdsprogrammet. Rektorn uppger att de utvärderar och följer upp åtgärdsprogrammen kontinuerligt samt att han känner sig trygg med att det särskilda stödet ges och att eleverna får mycket stöd.

Rättslig reglering

Vid skolenheter där utbildningen är begränsad till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskolor) ska varje elev vid resursskolan ges särskilt stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 7 § skollagen)

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Åtgärdsprogram beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 §, i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a §, eller i form av anpassad studiegång enligt 12 §. (3 kap. 9 § skollagen)

För en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. (3 kap. 10 § skollagen)

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program.

Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen. (3 kap. 12 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav avseende beslut om och utformning av åtgärdsprogram, beslut om anpassad studiegång och att särskilt stöd ges i enlighet med åtgärdsprogram. Ärendet ska därför avslutas i dessa delar.

För några av åtgärdsprogrammen saknas uppgift om vem som är ansvarig för uppföljning och utvärdering, vilket är en uppgift som ska framgå av ett åtgärdsprogram enligt skollagen. Att uppgiften saknas är därför en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Aktivia AB:s verksamhet vid Aktiviaskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller särskilt stöd (åtgärdsprogrammets utformning). Utredningen visar att åtgärdsprogrammen följs upp kontinuerligt och att det är tydligt i vilket forum åtgärdsprogrammen följs upp och utvärderas. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Aktivia AB en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Endast den som har legitimation anställs utan tidsbegränsning som lärare

Av den lärarförteckning som huvudmannen inkommit med i samband med tillsynen samt av intervju med rektorn framgår att enbart legitimerade lärare är anställda som lärare utan tidsbegränsning.

Undervisningen bedrivs under ledning av lärare

I samband med tillsynsbesöket gjorde Skolinspektionen fyra lektionsobservationer, samtliga observerade lektioner leddes av lärare. Elever och lärare uppger i intervju att lektionerna brukar vara utformade på samma vis som under lektionsobservationerna. Vidare uppger eleverna att de brukar ha de lektionerna som framgår av schemat och att lärarna har genomgångar ibland. Lärare uppger att de har cirka sex till tio elever i klasserna när de undervisar och att de får stöd av resurspersonal. Lärare och resurspersonal uppger att lärarna deltar fysiskt på alla lektioner som de är schemalagda på.

Av intervju med rektor framgår vidare att teknik undervisas av en personal som saknar legitimation och behörighet i teknik. Det rör det sig om ett vikariat i ämnet och personalen får hjälp av en legitimerad lärare med planeringen. Av de klassscheman som huvudmannen inkommit med framgår att det är personalen som är schemalagd på fem tekniklektioner i veckan. På en av dessa är även en annan personal som saknar legitimation schemalagd men i övrigt är ingen annan personal än den undervisande schemalagd på lektionerna.

Elevernas ges undervisning av behöriga och legitimerade lärare

Musik

Av intervju med rektorn framgår att en lärare som saknar legitimation undervisar elever i musik sedan nuvarande läsåret. Rektorn uppger att de senast i somras sökte efter behöriga lärare genom en rekryteringstjänst som föreslog några kandidater men ingen av dem var legitimerad och behörig i ämnet. De fick därför anställa en lärare som saknar legitimation. Läraren har endast en tidsbegränsad anställning och de fortsätter att söka efter en behörig musiklärare. De har saknat en legitimerad och behörig lärare i musik sedan sommaren 2025 eftersom den tidigare musikläraren slutade då. Det finns heller inte någon med behörighet i musik inom

huvudmannens organisation. Efter Skolinspektionen besök har huvudmannen inkommit med en annons från Arbetsförmedlingens hemsida av vilken det framgår att Aktivia AB söker en behörig lärare i musik. Publiceringsperioden för annonsen är den 17 september 2025 till den 17 oktober 2025.

Teknik

Rektorn uppger vid intervju att det är en personal som saknar legitimation som undervisar i teknik. Vidare uppger rektorn att de inte har någon legitimerad lärare med behörighet i teknik just nu men att de har en legitimerad lärare som har gjort klart sin utbildning inom teknik, men ännu inte fått en utökning av sin legitimation. Rektorn säger att tanken är att den läraren ska ta över undervisningen i teknik. I dagsläget är läraren dock inte schemalagd på tekniklektionerna utan hjälper endast den undervisande läraren med planeringen av undervisningen. Rektorn uppger att det var så under förra läsåret också. Huvudmannen uppger i en komplettering att annonsering efter tekniklärare har skett tidigare och att det senaste försöket gjordes under juni 2021, utan önskvärt resultat. Därav har planen varit att internutbilda, vilket också har gjorts. Huvudmannen uppger att läraren som snart är behörig i teknik ännu inte har full undervisning i ämnet men kommer att få det under läsåret. Det är bara några schematekniska delar behöver lösas först.

Efter Skolinspektionens besök vid skolan har huvudmannen inkommit med en annons för en kombinerad NO/teknik-tjänst som publicerades på Arbetsförmedlingens hemsida mellan den 17 september 2025 och den 17 oktober 2025. Huvudmannen har även inkommit med tidigare annonsering efter tekniklärare, den senaste annonsen publicerades i juni 2021.

Kemi och fysik

Av inkommen information från huvudmannen framgår att läraren i NO saknar behörighet i kemi och fysik för högstadiet. Huvudmannen har även inkommit med lärarlegitimation av vilken det framgår att läraren endast har behörighet i kemi och fysik för årskurs 3–6. Huvudmannen uppger i en komplettering att de under många år, senaste försöket gjordes i september 2022, annonserat efter en NO-lärare men att det har varit svårt att hitta. Huvudmannen har, efter Skolinspektionens besök, inkommit med en annons för en kombinerad NO/teknik-tjänst som publicerades på Arbetsförmedlingens hemsida mellan den 17 september 2025 till den 17 oktober 2025. Huvudmannen har även inkommit med tidigare annonsering efter NO-lärare, den senaste annonsen publicerades i september 2022.

Rättslig reglering

I skollagen avses med begreppet undervisning sådana processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden (1 kap. 3 § skollagen)

En legitimerad lärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver. Detsamma gäller en lärare som är undantagen från krav på legitimation enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 2 kap. 13 § tredje stycket skollagen och den som bedriver undervisning i fall som avses i 17 § och 18 § andra stycket 1–3 (2 kap. 15 § skollagen).

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen (5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)).

Endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. (2 kap. 13 § skollagen).

Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 2 kap. 13 § skollagen eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En person som avses i första stycket får bedriva undervisning under högst ett år i sänder. Detta gäller dock inte om undervisningen avser modersmål. (2 kap. 18 § skollagen)

Endast den som har legitimation får anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning. (2 kap. 20 § skollagen)

Om det saknas en lärare med legitimation och rätt behörighet inom huvudmannens organisation kan huvudmannen låta en annan lärare bedriva undervisningen, under förutsättning att denna person har tillräcklig kompetens och är lämplig för det. Finns det ingen sådan inom huvudmannens organisation bör huvudmannen göra ansträngningar för att rekrytera en legitimerad och behörig lärare. Visar det sig saknas sökande

med legitimation och rätt behörighet får en annan lärare tillfälligt bedriva undervisningen. (prop. 2010/11:20 s 84 f)

Det framgår vidare i förarbetena att en person som enligt huvudregeln inte får användas för att bedriva en viss undervisning får användas för detta under högst ett år i sänder. I normalfallet bör det vara till terminens eller läsårets slut. Huvudmannen är efter denna tid skyldig att på nytt försöka finna en lärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen (prop. 2009/10:165 s. 652f).

Skolinspektionens bedömning

Endast den som har legitimation anställs utan tidsbegränsning som lärare

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav avseende att endast den som har legitimation anställs utan tidsbegränsning som lärare. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Undervisningen bedrivs under ledning av lärare

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav avseende att undervisningen bedrivs under ledning av lärare. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Elevernas ges undervisning av behöriga och legitimerade lärare

Av utredningen framgår att undervisningen i teknik och i musik bedrivs av lärare som saknar legitimation och behörighet i ämnena. Vidare bedrivs undervisningen i kemi och fysik i årskurs 7–9 av en lärare som visserligen har lärarlegitimation men som saknar behörighet för undervisning i ämnena. Av utredningen framgår vidare att undervisningen i teknik, kemi och fysik har bedrivits av lärare som saknar legitimation och/eller behörighet i ämnena i mer än ett år samt att det i nuläget inte finns någon behörig lärare i ämnena inom huvudmannens organisation. Emellertid framgår att huvudmannen har planerat att en legitimerad lärare som har ansökt om sin behörighet i teknik, ska undervisa i ämnet under läsåret, men att så ännu inte skett. Huvudmannen har dock efter Skolinspektionens besök inkommit med annonser från rekryteringsförsök efter en legitimerad och behörig lärare i teknik, kemi och fysik samt musik.

Av skollagen framgår att endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får som huvudregel bedriva undervisningen, om inte undantag föreligger. Om det inte finns någon sådan lärare att tillgå inom huvudmannens organisation får en annan lärare bedriva sådan undervisning. Användandet av en lärare utan legitimation och utan rätt behörighet ska endast ske undantagsvis och under en begränsad tid.

Huvudmannen är efter denna tid skyldig att på nytt försöka hitta en legitimerad och behörig lärare för den aktuella undervisningen.

Skolinspektionen kan konstatera att huvudmannen har försökt att rekrytera legitimerade och behöriga lärare i de ämnen sådana saknas. Mot bakgrund av detta finner Skolinspektionen att det inte framkommit annat än att Aktivia AB uppfyller författningarnas krav. Ärendet ska därför avslutas i denna del. Skolinspektionen förutsätter dock att Aktivia AB fortsätter att vidta åtgärder för att tillgodose att elever i så stor utsträckning som möjligt ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare.

Kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Flera elever uppger i intervju att det aldrig uppstår bråk eller att någon blir retad på skolan. Vidare uppger de att alla är trevliga mot varandra på skolan. En elev uppger att det ibland blir bråk mellan två elever, då de säger saker till varandra som de inte menar, men det händer inte så ofta. Det eskalerar aldrig till att eleverna slår varandra. Om personalen märker det delar de på eleverna. Lärare och resurspersonal uppger i intervju att stämningen mellan eleverna på skolan är bra, men att personalen ofta medlar mellan eleverna och ständigt är närvarande. Personalen beskriver att de har en ny blankett för anmälan av kränkande behandling för terminen. När den är ifylld ska den skickas till rektorn. Rektorn uppger att de har haft en utbildningsinsats om kränkande behandling på skolan och att det framgår av den nya rutinen att all kränkande behandling ska dokumenteras och anmälas till rektorn. Huvudmannen får information om alla anmälningar om kränkande behandling som görs. Lärare, representanter för elevhälsan och rektorn uppger att alla fall av kränkande behandling anmäls till rektorn. Skolinspektionen har tagit del av blanketten för anmälan av kränkande behandling.

Rättslig reglering

En lärare, forskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Fanny Lingqvist

Beslutsfattare

Signerat av: Fanny Lingqvist

X Matilda Kaijser

Föredragande

Signerat av: Matilda Atterbom Kaijser

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Fanny Stenberg medverkat.